

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/08-06/0545
URBROJ: 532-04-01-03-02/1-19-7
Zagreb, 29. studenoga 2019.

REPUBLIKA HRVATSKA
2128/03 - GRAD STARI GRAD

Primljeno:	30.12.2019.
	612-08/19-01/17
	2128/03-19-1

(1)

Ministarstvo kulture na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17 i 90/18) te članka 20. stavaka 1. i 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 89/11 i 130/13), a u vezi s člankom 53. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17 i 90/18) donosi

RJEŠENJE

1.

Utvrđuje se da **kulturni krajolik Starogradsko polje** ima svojstvo kulturnoga dobra.

2.

Prostorne međe kulturnoga dobra iz točke 1. izreke ovoga Rješenja određene su linijom prikazanom na kartografskoj podlozi (kopiji katastarskog plana Državne geodetske uprave, područnog ureda za katastar u Splitu, koja je sastavni dio ovoga Rješenja.

Granica kulturnog krajolika **Starogradsko polje** počinje na morskoj obali u Starogradskoj luci i ide sjevernim rubom k. č. 10621/3 (put), 10621/1 i k. č. 10689/2 (put) zatim sjevernim rubom k. č. 10972 (put), te južnim rubovima čestica 6801, 6795/2, 6795/1, 6793, 6783, 6782, 6780, 6781/2, 6774/4, 6777/1, sjevernim rubom k. č. 10740 (put), spaja se sa sjevernim rubom k. č. 6460 i ide put sjevera zapadnim rubom k. č. 6478/3, k. č. 6479, k. č. 6477 gdje siječe k. č. 10736 (put) i ide njenim sjevernim rubom do zapadnog ruba k. č. 6503 i nastavlja prema sjeveru obuhvaćajući k. č. 6501, k. č. 6496/2, te ide zapadnim rubom k. č. 10721 (put).

Granica se dalje nastavlja prema istoku sjevernim rubovima k. č. 8164/1, k. č. 8164/2, k. č. 10720 (put), obuhvaćajući k. č. 8202/1, zapadnim rubom 8202/4 te sjevernim rubovima k. č. 8202/5, k. č. 8202/6, k. č. 8201, k. č. 8200, k. č. 8199, k. č. 8198, gdje siječe k. č. 10774/1 te nastavlja put sjevera njenim zapadnim rubom do sjevernog ruba k. č. 8348/1, tu skreće prema istoku obuhvaćajući sjeverni dio k. č. 8347 i nastavlja put istoka sjevernim rubom k. č. 8352, k. č. 8332, k. č. 8331, k. č. 8330/2, k. č. 8328, k. č. 10762 (put), siječe k. č. 10761 (put) i ide dalje sjevernim rubom k. č. 10763 (put). Granica opet siječe k. č. 10766 (put) i ide prema istoku sjevernim rubom k. č. 10765 (put), k. č. 8270, te nastavlja put sjevera zapadnim rubom 4121 k. o. Vrbanj. Dalje granica ide k. o. Vrbanj prema jugu istočnim rubovima k. č. 4135 (put) i k. č. 4137 (put) do sjevernog ruba k. č. 847 gdje skreće i nastavlja prema istoku sjevernim rubovima k. č. 847, 849, 850/1, 853/2, 854, 857/1, 858/2, 861, 860, 887, skreće prema jugu istočnim rubom čestice 887, te nastavlja put istoka sjevernim i istočnim rubom čestice 904/1, te sjevernim rubovima čestica 900/2, 894/1 i 896. Od tuda granica obuhvaća česticu 895 te nastavlja put istoka sjevernim rubovima čestica 552/2, 549, 556, 557, 558/2, 568, 567/1, 567/2, 566/1, 574/1, 574/2, 575/1, 582/1, 582/2, 585/1, zatim zapadnim rubom k. č. 2655 (put) te sjevernim rubovima k. č. 625, k. č. 624/2, k. č. 623, k. č. 621, k. č. 619/1, k. č. 618, k. č. 615/2, k. č. 612/3, k. č. 611/2, te ide sjevernim rubom k. č. 2658 (put) i nastavlja sjevernim rubovima k. č. 655, k. č. 656/1, k. č. 661/1, k. č. 661/2, k. č. 661/3, k. č. 663/1, k. č. 665, k. č. 666, k. č. 668/1, k. č. 668/6, k. č. 670, k. č. 671, k. č. 797, k. č. 798, k. č. 799/2, k. č. 800, k. č. 801, k. č. 802, k. č. 803, k. č. 804/4 i k. č. 804/5, odakle skreće prema jugu istočnim rubovima čestica k. č. 804/5, k. č. 804/6, k. č. 804/7, k. č. 804/8, 785, te obuhvaćajući česticu k. č. 891/2, nastavlja put juga zapadnim rubom k. č. 2662/1 (put). Od tuda granica nastavlja put zapada južnim rubovima čestica k. č. 768/2, k. č. 768/1, k. č. 767, k. č. 765, k. č. 764/2, k. č. 764/1, k. č. 763, k. č. 762, gdje siječe put 2658/1 te nastavlja dalje put juga zapadnim rubom 2568/2, istočnim rubom čestice 2721 k. č. 1649, siječe put i nastavlja put istoka sjevernim rubovima čestica k. č. 1433/1, k. č. 1434/1, k. č. 1435, k. č. 1437, k. č. 1438, k. č. 1441, k. č. 1442/1, k. č. 1443, k. č. 1444, k. č. 1445/2, k. č. 1445/1, k. č. 1446, k. č. 1454/2, k. č. 1453/1, k. č. 1452, skreće put juga istočnim rubovima čestica k. č. 1452, k. č. 1450, k. č. 1451, siječe put te ide dalje istočnim rubom k. č. 1459, ponovno siječe put i nastavlja put istoka sjevernim rubovima čestica k. č. 1487/2, k. č. 1488/1, k. č. 1488/2, k. č. 1497, k. č. 1500/1. Od tuda granica skreće

put juga istočnim rubovima parcela 1500/1, k. č. 1500/7, k. č. 1500/4, k. č. 1500/3, gdje siječe put 2728 i nastavlja put jugozapada njegovim južnim rubom. Granica se nastavlja prema jugu istočnim rubom k. č. 2727 (put), k. č. 2738 (put), k. č. 2740 (put) i k. č. 2741 (put). Dalje granica ide prema jugu k. o. Vrisnik istočnim rubom k. č. 4033 (put), siječe k. č. 4098 (potok) te ide istočnim rubom k. č. 1685/2, te skreće put zapada južnim rubom k. č. 4021 (put), siječe k. č. 4016 (put), dalje ide prema sjeverozapadu k. o. Svirče južnim rubom k. č. 5549 (put), k. č. 5548 (put) te k. č. 4102/4 k. o. Vrbanj i k. č. 4157 k. o. Vrbanj.

Granica dalje ide k. o. Dol južnim rubom k. č. 3241/3 (cesta Stari Grad-Jelsa) te dalje k. o. Stari Grad prema zapadu južnim rubom k. č. 4652/1 i k. č. 10629. Nadalje granica skreće prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 10559 i ponovno nastavlja prema zapadu južnim rubom k. č. 10563/2 i k. č. 10563/1, te skreće put sjevera i ide zapadnim rubom k. č. 10530/2, gdje siječe k. č. 10621/1 (Starigradska obala) i završava na zapadnom kraju k. č. 10621/3 k. o. Stari Grad.

3.

Sustav mjera zaštite provodi se utvrđivanjem zoninga područja kulturnoga krajolika, stoga se za zaštićeni Kulturni krajolik Starogradsko polje uspostavljaju zone „A“ (potpuna zaštita povijesnih struktura) i „B“ (djelomična zaštita povijesnih struktura) označene na kartografskoj podlozi koja je sastavni dio ovoga Rješenja, u kojima se primjenjuje sljedeći sustav mjera zaštite:

Sustav zaštite „A“ – potpuna zaštita povijesnih struktura – odnosi se na dio kulturnog krajolika koji sadrži dobro očuvane i osobito vrijedne povijesne strukture. Ovim sustavom mjera zaštite obuhvaćeni su dijelovi kulturnog dobra iz točke 1. izreke ovog rješenja. Zona „A“ obuhvaća čitavo područje Starogradskog polja izuzev naselja Vrbanj na krajnjem jugoistoku i dijela naselja Vrboska na sjeverozapadu. Prostorne međe određene su putovima i katastarskim česticama kako slijedi:

Granica zone A počinje sa k. č. 10972 (put) te nastavlja južnim rubovima čestica 6801, 6795/2, 6795/1, 6793, 6783, 6782, 6780, 6781/2, 6774/4, 6777/1, sjevernim rubom k. č. 10740 (put) i spaja se sa sjevernim rubom k. č. 6460 i ide put sjevera zapadnim rubom k. č. 6478/3, k. č. 6479, k. č. 6477 gdje siječe k. č. 10736 (put) i ide njenim sjevernim rubom do zapadnog ruba k. č. 6503 i nastavlja prema sjeveru obuhvaćajući k. č. 6501, k. č. 6496/2, te ide zapadnim rubom k. č. 10721 (put).

Granica se dalje nastavlja prema istoku sjevernim rubovima k. č. 8164/1, k. č. 8164/2, k. č. 10720 (put), obuhvaćajući k. č. 8202/1, zapadnim rubom 8202/4 te sjevernim rubovima k. č. 8202/5, k. č. 8202/6, k. č. 8201, k. č. 8200, k. č. 8199, k. č. 8198 gdje siječe k. č. 10774/1 te nastavlja put sjevera njenim zapadnim rubom do sjevernog ruba k. č. 8348/1, tu skreće prema istoku obuhvaćajući sjeverni dio k. č. 8347 i nastavlja put istoka sjevernim rubom k. č. 8352, k. č. 8332, k. č. 8331, k. č. 8330/2, k. č. 8328, k. č. 10762 (put), siječe k. č. 10761 (put) i ide dalje sjevernim rubom k. č. 10763 (put). Granica opet siječe k. č. 10766 (put) i ide prema istoku sjevernim rubom k. č. 10765 (put), k. č. 8270, nastavlja put sjevera zapadnim rubom k. č. 4121 k. o. Vrbanj. Dalje granica ide k. o. Vrbanj prema jugu istočnim rubovima k. č. 4135 (put) i k. č. 4137 (put) do sjevernog ruba k. č. 847 gdje skreće i nastavlja prema istoku sjevernim rubom k. č. 847,849, 850/1, 853/2, 854, 857/1, 858/2, 861, 860, 887, skreće prema jugu istočnim rubom čestice 887, te nastavlja put istoka sjevernim i istočnim rubom čestice 904/1, te sjevernim rubovima čestica 900/2, 894/1 i 896. Od tuda granica obuhvaća česticu 895 te nastavlja put istoka sjevernim rubovima čestica 552/2, 549, 556, 557, 558/2, 568, 567/1, 567/2, 566/1, 574/1, 574/2, 575/1, 582/1, 582/2, 585/1, zatim zapadnim rubom k. č. 2655 (put) te sjevernim rubom k. č. 625, k. č. 624/2, k. č. 623, k. č. 621, k. č. 619/1, k. č. 618, k. č. 615/2, k. č. 612/3, k. č. 611/2, te ide sjevernim rubom k. č. 2658 (put) i nastavlja sjevernim rubovima k. č. 655, k. č. 656/1, k. č. 661/1, k. č. 661/2, k. č. 661/3, k. č. 663/1, k. č. 665, k. č. 666, k. č. 668/1, k. č. 668/6, k. č. 670, k. č. 671, k. č. 797, k. č. 798, k. č. 799/2, k. č. 800, k. č. 801, k. č. 802, te skreće prema jugu obuhvaćajući k. č. 803, dio južnog ruba k. č. 802 te istočni rub k. č. 791/3 i k. č. 792, južni rub k. č. 793/2, tu siječe k. č. 2660 (put) obuhvaćajući k. č. 755/5 nastavlja put juga istočnim rubom k. č. 756/4, k. č. 756/2, k. č. 756/3, k. č. 759, k. č. 761/3 gdje siječe k. č. 2658 (put) i nastavlja dalje istočnim rubom k. č. 749/3, k. č. 1650, siječe k. č. 2221 (put) te ide dalje istočnim rubom k. č. 1649, k. č. 2220 (put), k. č. 1648/3, k. č. 1648/2, k. č. 1647/1 gdje pod pravim kutom skreće i nastavlja prema istoku sjevernim rubom k. č. 2219 (put). Granica se nastavlja prema jugu istočnim rubom k. č. 2727 (put), te prema istoku sjevernim rubom k. č. 1487/1, k. č. 1485/1, k. č. 1492/1 i k. č. 1493/1, skreće prema jugu istočnim rubom k. č. 1493/1 i k. č. 1493/2, siječe k. č. 2728 (put) i njenim južnim rubom ide prema zapadu odakle skreće prema jugu istočnim rubom k. č. 2727 (put), k. č. 2738 (put), k. č. 2740 (put) i k. č. 2741 (put).

Dalje granica ide prema jugu k. o. Vrisnik istočnim rubom k. č. 4033 (put), siječe k. č. 4098 (potok) te ide istočnim rubom k. č. 1685/2, te skreće put zapada južnim rubom k. č. 4021 (put), siječe k. č. 4016 (put), dalje ide prema sjeverozapadu k. o. Svirče k. č. 5549 (put), k. č. 5548 (put).

Granica zone A dalje ide prema sjeveru k. o. Vrbanj istočnim rubom k. č. 3162/1, k. č. 2753, k. č. 2751, k. č. 2749/2, k. č. 2749/1, k. č. 2748/2, k. č. 2747/2, k. č. 2745, obuhvaćajući k. č. 2745 nastavlja prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2746/1, k. č. 2743/2, k. č. 2742/2, k. č. 2735/1, k. č. 2741, skreće prema jugu zapadnim

rubom k. č. 2741, nastavlja prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2774/1, k. č. 2774/2, k. č. 2783, k. č. 2784/1, skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 2784/1, k. č. 2786, k. č. 2771, k. č. 2787, skreće prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2790, 2821/6, k. č. 2821/7, k. č. 2821/9, k. č. 2819, skreće prema sjeveru istočnim rubom k. č. 2818/1 skreće prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2818/1, k. č. 2811, k. č. 2812/1, k. č. 2812/2, k. č. 2812/3, k. č. 2813/1, k. č. 2813/2, k. č. 2814, k. č. 2815, pod pravim kutom siječe put k. č. 4102/1 i skreće prema jugu zapadnom granicom puta, nastavlja prema zapadu sjevernim rubom k. č. 3039, k. č. 3038, k. č. 3041/1, skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 3040/4, skreće prema zapadu sjevernim rubom k. č. 3042/3, k. č. 3101/1, k. č. 3072/2, 3072/1, 3075/2, 3075/1, 3076. Granica dalje ide prema sjeveru istočnim rubom k. č. 4157 (cesta Jelsa –Stari Grad) do južnog ruba k. č. 3006, skreće prema sjeveru istočnim rubom k. č. 3006, k. č. 3077 do spoja sa k. č. 3008/2, južnim i istočnim rubom k. č. 3008/2, istočnim rubom k. č. 3010, k. č. 3011, južnim rubom k. č. 3019/3, skreće prema sjeveru istočnim rubom k. č. 3019/3, k. č. 3019/2, k. č. 3019/1 do južnog ruba k. č. 3022/1, južnim rubom k. č. 3022/1, skreće prema sjeveru istočnim rubom k. č. 3022/1 do spoja sa k. č. 3023, istočnim rubom k. č. 3023 do spoja sa k. č. 3088, nastavlja južnim rubom k. č. 3088, k. č. 3027/2 do spoja sa k. č. 3030,, nastavlja južnim i istočnim rubom k. č. 3030, istočnim rubom k. č. 3031/1 i 3031/3. Granica zatim sječe k. č. 4102 (put), nastavlja južnim rubom k. č. 2920/2, k. č. 2920/1, k. č. 2920/1, 2919, 2918, 2917/2, 2917/1. Obuhvaćajući k. č. 2917/1 skreće pod pravim kutom prema sjeveru istočnim rubom k. č. 2916, k. č. 2915, k. č. 2914, k. č. 2909 koju obuhvaća i nastavlja prema sjeveru istočnim rubom k. č. 2924, k. č. 2926, k. č. 2925, 2942/2, 2942/1, 2945/1, 2944/1, 2944/2, 2949/1, do spoja s k. č. 4105 (put), istočnim rubom k. č. 2950/5 gdje pod pravim kutom sječe i ide prema zapadu sjevernim rubom k. č. 4105 (put) te ga siječe do zapadnog ruba k. č. 2402/1 i ide prema jugu zapadnim rubom k. č. 2402/1, k. č. 2400/2, k. č. 2400/1, južnim rubom k. č. 2400/1, k. č. 2404/2, k. č. 2404/1 do k. č. 4103 (put), skreće prema jugu zapadnim rubom puta k. č. 4103 do sjevernog ruba k. č. 2957. Granica dalje prema zapadu ide sjevernim rubom k. č. 2964/1, 2395, k. č. 2360, k. č. 2361/2, 2361/1, istočnim rubom k. č. 2362/2, skreće prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2362/2, k. č. 2362/3, sjevernim rubom k. č. 2355/2. Skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 2355/2, k. č. 2363, zatim skreće prema zapadu i sječe k. č. 4104 (put) i dalje prema zapadu teče sjevernim rubom k. č. 2331, k. č. 2332/2, skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 2332/2, skreće prema zapadu i prelazi k. č. 4104/1 (put) sjevernim rubom k. č. 2283/2, k. č. 2284/2 te skreće prema sjeverozapadu istočnim rubom k. č. 2257, skreće na zapad sjevernim rubom k. č. 2257, k. č. 2280/1, k. č. 2259/4, sječe k. č. 4157 (cesta Jelsa –Stari Grad) do k. č. 2259/5.

Granica dalje ide k. o. Dol južnim rubom k. č. 3241/3 (cesta Stari Grad-Jelsa) te dalje k. o. Stari Grad prema zapadu južnim rubom k. č. 4652/1 i k. č. 10629, te skreće prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 10539 i ponovno nastavlja prema zapadu južnim rubom k. č. 10563/2 koju sječe i ide prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 3248, k. č. 3249/1, k. č. 3249/2, k. č. 3249/3, skreće put istoka obuhvaćajući k. č. 3255, ide istočnim rubom k. č. 3254, sjevernim rubom k. č. 3349, k. č. 3351, zapadnim rubovima k. č. 3352, k. č. 3340, k. č. 3327/1, te obuhvaćajući k. č. 3326/4, ide njenim sjevernim rubom te sjevernim rubom k. č. 3326/3 zatim sječe k. č. 10689/2 (put), ide njenim istočnim rubom do k. č. 4449 koju obuhvaća i skreće prema istoku njenim sjevernim rubom te sjevernim rubovima k. č. 4432/4, k. č. 4432/1, gdje skreće put sjevera istočnim rubovima k. č. 4456/3, k. č. 4455/1 i k. č. 4455/3, k. č. 4455/2, k. č. 4459/2 gdje spajajući se na k. č. 10972 završava.

Sustav mjera zaštite u zoni „A”

- Za sve radnje, intervencije i zahvate u prostoru neophodno je odobrenje nadležnoga tijela (konzervatorskog odjela).
- Određuje se zadržavanje povijesne namjene prostora kao poljoprivrednog zemljišta, uz poticanje obnove zapuštenih poljoprivrednih površina i sadnje tradicijskih poljoprivrednih kultura i sorti.
- Određuje se puna zaštita povijesnih struktura (suhozidnih međa, podzida, tradicijskih povijesnih putova, arheoloških ostataka i tradicijskih gradnji - poljske kućice, gustirne, sekundarni poljoprivredni sklopovi).
- Određuje se obnova postojećih tradicijskih kućica i gospodarskih sklopova u polju na tradicijski način, uz strogo očuvanje postojećih gabarita, ali uz moguću promjenu namjene u funkciji turističke ponude.
- Na području arheoloških nalazišta ne dozvoljava se odstranjivanje suhozidnih struktura i zabranjuje se upotreba teške mehanizacije.
- Na arheološkim nalazištima s ostacima arhitekture zabranjena je bilo kakva gradnja i ukopavanje novih gustirni.
- Na lokacijama gdje se nalaze kamene gomile od arheološkog značaja zabranjeno je rušenje ili odnošenje kamena s gomila te izgradnja putova preko njih ili u njihovoj neposrednoj blizini.
- Kontaktne zone od 15 metara koje okružuju kamene gomile od arheološkog značaja čine zonu zabrane svih tipova gradnje, a svaka sadnja odmiče se 3 metra od gomile.
- Na do sada neistraženim pojedinačnim arheološkim lokalitetima potrebno je provesti probna arheološka sondiranja kako bi se utvrdile granice zaštite lokaliteta. Nakon provedenih arheoloških istraživanja, te sukladno rezultatima valorizacije i konzervatorskim uvjetima može se odrediti prezentacija nalaza *in situ* kojoj se planirani zahvat u prostoru mora prilagoditi.
- Na području pojedinačnih arheoloških lokaliteta preporučuje se detaljno istraživanje i konzervacija nalaza uz mogućnost korištenja metode anastilozne.

- Obzirom na veći broj do sada evidentiranih pojedinačnih arheoloških lokaliteta i nalaza, u fazi planiranja poljoprivrednih zahvata (sadnja višegodišnjih nasada) neophodno je obaviti arheološko rekognosciranje prostora kako bi se utvrdila moguća ograničenja. Sadnja nasada dubljeg korijena (stablašice i sl.) moguća je nakon arheoloških istraživanja ukoliko nije bilo nalaza koje je potrebno čuvati *in situ* (npr. arhitektura). Određuje se isključivo ručna obrada i održavanje zemljišta koja se nalaze na arheološkim nalazištima te upotreba freze, bez mogućnosti korištenja većih strojeva.
- Mogućnost za prezentaciju nalazišta prilagođenu za veće skupine posjetitelja utvrđuje i odobrava nadležni konzervatorski odjel.
- Nova izgradnja mora se provoditi uz strogu kontrolu, što podrazumijeva:
  - gradnja je dozvoljena isključivo prema posebnim uvjetima i prethodnom odobrenju nadležnog tijela,
  - u zoni istaknutih arheoloških, etnograditeljskih i krajobraznih lokaliteta nije dozvoljena gradnja novih građevina,
  - dozvoljava se gradnja manjih poljskih kućica i gustirni samo na parcelama na kojima ne postoje evidentirana arheološka nalazišta i to prema posebnim uvjetima i prethodnom odobrenju nadležnog tijela te uz prethodna arheološka istraživanja,
  - smještaj, gabarite, materijale i elemente arhitektonskog oblikovanja poljskih kućica i gustirni određuje nadležno tijelo,
  - ne mogu se izvoditi dimnjaci na poljskim kućicama, kao ni nadstrešnice uz kućice (već isključivo jednostavne i lagane pergole), niti betonirati i popločavati prilazi objektima,
  - poljske kućice mogu se graditi i na česticama na kojima postoji evidentirana pojedinačna građevina tipologije teza i kućica uz uvjet obnove i revitalizacije građevine etnografske baštine. Za gradnju na česticama u sastavu evidentiranog graditeljskog sklopa – sekundarnog naselja, potrebno je izraditi konzervatorski elaborat temeljem kojega će se preispitati mogućnost nove gradnje;
  - ne dozvoljava se spajanje poljskih kućica na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu,
  - dozvoljenu novu gradnju potrebno je planirati na načelima tipološke rekonstrukcije, što podrazumijeva organizaciju prostora, oblikovanje, gabarite, izbor materijala; novu gradnju potrebno je također uskladiti u odnosu na mikrolokaciju, javne površine (puteve) i okoliš.
- Ne dozvoljava se postavljanje nikakvih montažnih, mobilnih i privremenih objekata.
- Ne dozvoljava se gradnja bazena.
- Ne dozvoljava se odlaganje otpada.
- Ne dozvoljavaju se iskopi u svrhu eksploatacije i odnošenja zemljanog materijala, pijeska, kamena i sl.
- Pri svim zahvatima u prostoru koji uključuju zahvat u zemljište (iskop, poravnane, nasipavanje i sl.) obavezan je arheološki nadzor.
- Unutar zone zaštite mora se zadržati postojeća parcelacija, te se ne dozvoljavaju nikakvi radovi ili zahvati u prostoru koji narušavaju postojeću parcelaciju, a koja se u prostoru prepoznaje u suhozidnim međama – kako ona nastala na grčkim pravcima, tako i ona nastala u kasnijim vremenskim periodima. Dopuštaju se manje intervencije na suhozidnim ogradama (održavanje, otvaranje prolaza u postojećim strukturama u svrhu ostvarivanja pristupa parceli ili sl.) i to samo u skladu s posebnim uvjetima nadležnoga tijela.
- Održavanje putova mora se provoditi uz strogu kontrolu, što podrazumijeva:
  - za bilo koju intervenciju na putovima potrebno je ishoditi prethodnu suglasnost nadležnoga tijela,
  - putovi se moraju se zadržati u njihovim postojećim pravcima i profilu,
  - završna obrada putova treba biti zemljani put, makadam, kaldrma, koguli i sl.,
  - ne dopušta se izgradnja novih državnih ni županijskih cesta niti asfaltiranje postojećih putova,
  - asfalt i beton dopušteni su samo unutar građevinskih područja, a širina se planira u skladu s posebnim propisom,
  - iznimno se za završnu podlogu glavnog pravca Stari Grad – Vrboska dozvoljava korištenje suvremene protuprašne tehnike stabilizacije podloge u već postojećoj širini puta uz uvjet da se pri izradi takvog puta ukloni postojeći asfaltirani dio pravca i put u cijelosti rekonstruira na navedeni način; iznimno se može na isti način takva završna podloga izvesti na i na pojedinim drugim pravcima antičkih puteva smjera sjever – jug.
- Na područjima koja su namijenjena razvoju infrastrukturnih sustava i gradnji infrastrukturnih objekata (trafostanice, vodocrpilišta) potrebno je provesti rekognosciranja i prethodna arheološka istraživanja te detaljno kartiranje i dokumentiranje arheoloških nalaza i tradicijske gradnje radi utvrđivanja daljnjeg postupka zaštite.

Sustav zaštite „B“ – djelomična zaštita povijesnih struktura – odnosi se na dio kulturnog krajolika koji sadrži vrijedne elemente povijesnih struktura različitog stupnja očuvanosti. Ovim sustavom mjera zaštite obuhvaćeni su dijelovi kulturnog dobra iz točke 1. izreke ovog rješenja. Zona „B“ obuhvaća područje unutar naselja Vrbanj i naselja Vrboska, a štiti se samo kao arheološko područje. Prostorne međe zone „B“ određene su sljedećim ulicama i katastarskim česticama:

Zona B – Vrboska:

Vanjska granica zone B Vrboska odgovara vanjskim granicama Starogradskog polja počevši od k. č. 804/4 k. o. Vrboska do mjesta na kojem k.č 1493/2 sječe put 2728 k. o. Vrboska. Unutarnja granica zone B Vrboska se poklapa sa vanjskim granicama Zone A počevši od k. č. 803 do mjesta na kojem k. č. 1493/2 sječe put 2728 k. o. Vrboska.

Zona B – Vrbanj:

Granica zone B ide prema sjeveru k. o. Vrbanj istočnim rubom k. č. 3162/1, k. č. 2753, k. č. 2751, k. č. 2749/2, k. č. 2749/1, k. č. 2748/2, k. č. 2747/2, k. č. te obuhvaćajući k. č. 2745 nastavlja prema zapadu sjevernim rubom k. č. 2746/1, k. č. 2743/2, k. č. 2735/1, k. č. 2741, k. č. 2774/1, k. č. 2774/2, k. č. 2783, k. č. 2784/1, k. č. 2786, k. č. 2771 k. č. 2787, k. č. 2790, k. č. 2821/6, k. č. 2821/7, k. č. 2821/8, k. č. 2821/9, k. č. 2819, k. č. 2818/1, k. č. 2811, k. č. 2812/1, k. č. 2821/2, k. č. 2812/3, k. č. 2813/1, k. č. 2813/2, k. č. 2814, k. č. 2815, sječe i ide dijelom sjeverozapadnog ruba k. č. 4102 (put) do sjevernog ruba k. č. 3039 te ide dalje prema zapadu sjevernim rubom k. č. 3038, obuhvaćajući k. č. 3041/1 nastavlja put zapada sjevernom granicom k. č. 3042/1, k. č. 3101/1, k. č. 3072/2, 3072/1, k. č. 3071, k. č. 3075/2, k. č. 3075/1, 3076. Granica dalje ide prema sjeveru istočnim rubom k. č. 4157 (cesta Jelsa – Stari Grad) do južnog ruba k. č. 3006, k. č. 3077, k. č. 3008/2, k. č. 3009, k. č. 3010, k. č. 3011, k. č. 3019/3, k. č. 3019/2, k. č. 3019/1, k. č. 3022/1, jugoistočnim rubom k. č. 3023 odakle ide prema istoku južnim rubom k. č. 3088, k. č. 3027/2, k. č. 3030, k. č. 3031/1, k. č. 3031/3. Granica zatim sječe k. č. 4102 (put), nastavlja južnim rubom k. č. 2920/2, k. č. 2920/1, 2919, 2918, k. č. 2917/2 gdje obuhvaćajući k. č. 2917/1 skreće pod pravim kutom prema sjeveru istočnim rubom k. č. 2916, k. č. 2915, k. č. 2914, k. č. 2909, k.č 2924, k. č. 2926, k. č. 2925, k. č. 2942/2, k. č. 2942/1, k. č. 2945/1, k. č. 2944/1, k. č. 2944/2, k. č. 2949/1, k. č. 2950/5 gdje pod pravim kutom sječe i ide prema zapadu sjevernim rubom k. č. 4105 (put) do zapadnog ruba k. č. 2402/1 i ide prema jugu zapadnim rubom k. č. 2402/1, k. č. 2400/2, k. č. 2400/1, južnim rubom k. č. 2400/1, k. č. 2404/2, k. č. 2404/2, k. č. 2404/1 i zapadnim rubom k. č. 4103 (put) do sjevernog ruba k. č. 2957. Granica dalje prema zapadu ide sjevernim rubom k. č. 2964/1, k. č. 2395, k. č. 2360, k. č. 2361/2, k. č. 2361/1, k. č. 2362/2, k. č. 2362/3, k. č. 2355/2. Skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 2355/2, k. č. 2363 zatim skreće prema zapadu i sječe k. č. 4104 (put) i dalje prema zapadu teče sjevernim rubom k. č. 2331, k. č. 2332/2, skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 2355/2, skreće prema zapadu i prelazi k. č. 4104/1(put), sjevernim rubom k. č. 2283/2, k. č. 2284/2 te skreće prema sjeverozapadu istočnim rubom k. č. 2257, 2280/1, k. č. 2259/4, sječe k. č. 4157 (cesta) te ide njenim istočnim i južnim rubom put istoka do k. č. 4102/4 (cesta), te njenim južnim rubom put istoka do istočnog ruba k. č. 3162/1 k. o. Vrbanj gdje se završava.

Sustav mjera zaštite u zoni „B“

- Za sve radnje, intervencije i zahvate u prostoru neophodno je odobrenje nadležnoga tijela (konzervatorskog odjela).

- Unutar područja zone B svim građevinskim radovima moraju prethoditi zaštitna arheološka istraživanja, odnosno stalni arheološki nadzor. Sukladno rezultatima navedenih arheoloških istraživanja i/ili arheološkog nadzora nadležno tijelo utvrđuje daljnji postupak koji može biti: trajno obustavljanje radova na nalazištu, dopuštenje nastavka radova uz određivanje mjera zaštite arheološkog nalazišta ili dopuštenje nastavka radova uz određivanje novih konzervatorskih uvjeta, odnosno izmjenu rješenja o prethodnom odobrenju.

4.

Zaštitni, kao i svi drugi radovi na području kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar prostornih međa iz točke 2. izreke ovoga Rješenja mogu se poduzimati samo uz prethodno odobrenje nadležnoga tijela.

Predmetno kulturno dobro može se koristiti samo u izvornoj agrarnoj namjeni ili za namjenu određenu od nadležnoga tijela.

Predmetno kulturno dobro, ili njegovi dijelovi, može se prodati samo pod uvjetima iz članaka 36.- 40. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

5.

Na području kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar međa iz točke 2. izreke ovoga Rješenja do donošenja ovoga Rješenja nalaze se pojedinačno zaštićena nepokretna kulturna dobra (lokaliteti i građevine) te kulturno-povijesna cjelina – Urbanistička cjelina Starog Grada pod brojem Z-5098, odnosno njezin dio određen sljedećim ulicama i katastarskim česticama:

Vanjska granica teče prema jugozapadu od spoja s k. č. 10972 sjevernim rubom k. č. 10689/2 (put) kojeg siječe na jugozapadnoj točki k. č. 6986/8 i dalje nastavlja sjevernim rubom k. č. 10689/2 do spoja s k. č. 10621/3 (riva) koju siječe i dalje nastavlja rubom morske obale odnosno sjevernim rubom k. č. 10621/3, skreće prema jugu zapadnim rubom k. č. 10621/3, k. č. 10621/1, sjevernim rubom k. č. zgr. 1177, zapadnim rubom k. č. 10530/2 (trg i put) do južnog ruba 3096/2 gdje ga siječe i skreće prema jugoistoku južnim rubom k. č. 10563/1 do spoja s k. č. 3372 gdje siječe k. č. 10563/1 i skreće prema sjeveru.

Unutarnja granica teče prema sjeveru istočnim rubom k. č. 3236/4, sjevernim rubom k. č. 3249/3, istočnim rubom k. č. 3236/5, sjevernim rubom k. č. 3255, skreće prema jugu istočnim rubom k. č. 3255 do spoja s k. č. 3254 te dijelom sjevernog i istočnog ruba k. č. 3254 nastavlja prema jugu i nadalje skreće prema istoku sjevernim rubom k. č. 3349, k. č. 3351 i skreće prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 3352, k. č. 3340, skreće prema istoku sjevernim rubom k. č. 3340 te skrećući prema sjeveru siječe k. č. 10622/1 (cesta) i nastavlja prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 3327/1, k. č. 3326/4, skreće prema istoku sjevernim rubom k. č. 3326/4, k. č. 3326/3, skreće prema sjeveru zapadnim rubom k. č. 10689/2 (put) do spoja s k. č. 3324/2 gdje siječe put i skreće prema istoku južnim rubom k. č. 10644 (put), k. č. 4454/1, 4454/2, 4455/1, 4456/3 te skreće prema sjeveru istočnim i sjevernim rubom k. č. 4456/3, zapadnim rubom k. č. 4456/2, k. č. 4456/1 te skreće prema zapadu sjevernim rubom k. č. 4456/1, k. č. 4455/2 do istočnog ruba k. č. 10689/2 (put) gdje završava.

Za nepokretna kulturna dobra koja su zaštićena posebnim rješenjima, a nalaze se unutar prostornih međa Kulturnog krajolika Starogradsko polje, vrijede mjere zaštite utvrđene u tim Rješenjima.

6.

Predmetno kulturno dobro s prostornim međama iz točke 2. ovoga Rješenja upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z-3827**.

7.

Ovo će se Rješenje dostaviti nadležnom katastru radi zabiljezbe.

8.

Danom donošenja ovoga Rješenja prestaje važiti rješenje Ministarstva kulture Uprave za zaštitu kulturne baštine, Klasa: UP/I-612-08/08-06/0545, Urbroj: 532-04-01-01/4-10-4 od 16. veljače 2010. godine.

9.

Žalba ne odgađa izvršenje ovoga Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Kao helenistički polis Stari Grad je osnovan 385. godine pr. Kr. na mjestu ilirskog naselja, na dnu zaljeva s njegove južne strane. Grčki Pharos bio je gospodarski najjača kolonija na istočnoj obali Jadrana – kovao je vlastiti novac i imao je svoje radionice keramike dok ga 219. godine pr. Kr. nisu osvojili i porušili Rimljani. Obnovljen je kao prefektura Pharia u okviru salonitanskog agera, a za vrijeme Augusta i Tiberija dobio je status municipija, te je postao značajno kasnoantičko i ranokršćansko središte. Ekonomija, a time i prosperitet Pharosa, bazirala se najviše na eksploataciji plodnog Starogradskog polja.

Starogradsko polje na otoku Hvaru prostire se između Starog Grada na zapadu i Vrboske na istoku. Dugo je oko 5,5 km, a široko oko 2 km, odnosno obuhvaća prostor od oko 1350 ha. S južne strane polje je omeđeno visokim bilom hvarskog masiva odakle se slijevala voda koja je napajala polje. Sa sjeverne strane ravnicu omeđuju niski brežuljci, gdje osim sela Rudine i Vrboske nema danas većeg naselja, već samo izolirane gospodarske kuće poput onih na Maslinoviku. Sa zapadne strane polje završava pred gradom Starim Gradom i dubokom Starogradskom uvalom, a s istočne uskom uvalom Vrboske i brijegom Tatinja glavica koja ga dijeli od Jelšanskog polja na istoku. Na navedenom se prostoru nalaze tragovi grčke podjele zemljišta još iz četvrtog stoljeća prije Krista. Sama parcelizacija pruža se sa zapadne strane od položaja Jurjevac do visine Vrboske na istoku odstupajući 12° od pravca istok-zapad, vjerojatno, zbog zemljopisnog položaja polja. Unatoč burnim povijesnim događajima tijekom stoljeća, te višestrukim podjelama zemljišta unutar polja, njegova osnovna struktura zadana grčkom parcelizacijom prije 2400 godina – kada su ga grčki kolonisti podijelili na 75 pravokutnih poljskih parcela dimenzija 181 x 905 m, odnosno 1 x 5 stadija izraženo u grčkim mjerama – ostala je gotovo netaknuta.

Među osnovnim katastarskim parcelama navedenih dimenzija 181x 905 m nalazili su se i javni putovi široki prosječno 3 metra. Takva podjela osnovna je karakteristika starogradskog polja i ona je sraštena s prirodnim karakteristikama tog prostora, ostala sačuvana do danas. Grčka parcelizacija Starogradskog polja najbolje je sačuvani „antički katastar“ na Mediteranu i u Europi te dokaz izvanrednog tehničkog umijeća koje je postignuto u svim poznatim znanjima geodezije antičkog svijeta. Fizički se jasno prepoznaje u obliku kamenih zidova građenih u suhozidnoj tehnici, te je kroz sva povijesna razdoblja ostala temeljna mreža svih katastarskih podjela.

Grčka *chora* jako se dobro sačuvala u kamenim suhozidima koji označavaju međe čestica: iako je većina tih suhozida izgrađena tijekom srednjeg i novog vijeka, oni leže na antičkim pravcima. Brojne naknadne podjele zemljišta kao i minimalna gradnja unutar polja, od antike do danas, izvodi se na isti način, tj. tradicijskom suhozidom tehnikom. Kako je polje kroz cijelu svoju povijest, pa i danas, zadržalo svoj agrarni karakter u njemu su nataloženi slojevi svih kultura koje su svoju egzistenciju gradile na činjenici da su jedno vrijeme bile u njegovu posjedu.

Počevši od najranijih vremena okolno stanovništvo svoja je vjerovanja vezalo za plodno polje. Od arheološki potvrđenih antičkih (grčkih i rimskih) kultova, osim onoga vrhovnom bogu Zeus-Jupiteru, naročito su značajni kultovi božanstva plodnosti. U prvom redu tu su Dioniz i Perzefona koji su direktno vezani za rodnost zemlje, a u natpisima se često spominje i Afrodita. Polje je u srednjem vijeku pod zaštitom patrona hvarske biskupije, sv. Stjepana, čije ime i nosi (...*campus sancti Stephani*...). Tada se u samom polju i njegovoj okolini grade brojne manje crkvice i kapelice, a to je vrijeme nastanka i razvitka velikih procesija vezanih za misterij Velikog Petka i Kristova uskrsnuća koje su se u naseljima oko polja zadržale sve do danas.

Na čitavom se području Starogradskog polja mjestimično nalaze rimske gospodarske kuće (*villae rusticae*) koje se očituju po arhitektonskim ostacima koji su na tom prostoru utvrđeni, a pojedine su i istražene. Unutar prostora Starogradskog polja nalaze se i srednjovjekovne prometnice, koje su također koristile ranije antičke pravce.

Navedena grčka podjela predstavlja najbolje očuvanu parcelaciju zemljišta iz grčkog doba uopće, pa prema tome predstavlja i jedinstveni spomenik kulture. Raritet navedenog područja pokazuje i činjenica da su uz navedenu, unutar prostora nekadašnjeg grčkog svijeta sačuvane još samo tri slične podjele zemljišta (Hersones, Metapont, Emporion).

Temeljem odluke 32. sjednice Komiteta za Svjetsku baštinu 8. srpnja 2008. godine Starogradsko polje uvršteno je na Listu Svjetske baštine.

Svojstvo kulturnoga dobra Starogradskom polju utvrđeno je rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu broj 469/93-13 od 6. travnja 1993. godine te je izvršen upis u Registar nepokretnih spomenika kulture Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu pod registarskim brojem RST-1392.

Nakon provedenog ispitivanja i usklađivanja cit. Rješenja Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu s odredbama važećega Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na temelju čl. 120. predmetnoga Zakona Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra na sjednici održanoj 10. rujna 2008. potvrđuje da **Starogradsko polje** ima svojstvo kulturnoga dobra te se određuje upis na Listu zaštićenih kulturnih dobara Registra kulturnih dobara RH.

Kulturni krajolik Starogradsko polje je nakon provedenog postupka upisan u Registar kulturnih dobara – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-3827.

Člankom 53. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisana je obveza nadležnoga tijela da najmanje jedanput u pet godina utvrđuje stanje kulturnoga dobra.

Nadležni konzervatorski odjel je utvrdio da je tijekom 2017. i 2018. godine izrađena konzervatorska podloga područja Starogradskog polja kojom su definirane i određene mjere zaštite i očuvanja Starogradskog polja kao kulturnog krajolika te mogućnost i uvjeti gradnje i ostalih zahvata u pojedinim dijelovima polja – zonama. S obzirom kako je Ministarstvo kulture dalo suglasnost na predmetnu podlogu odnosno prihvatilo mjere zaštite i očuvanja, to je bilo neophodno rješenje o Zaštiti Starogradskog polja odnosno mjere zaštite u istom prilagoditi predmetnoj konzervatorskoj podlozi.

Također, s obzirom kako se granice zaštite Starogradskog polja određene rješenjem Ministarstva kulture nisu u potpunosti poklapale sa granicama upisanim u UNESCO-vu listu svjetske baštine, što se prije svega odnosi na sjevernu granicu polja i dio uz Vrbosku na istoku, to je bilo neophodno uskladiti granice zaštite u oba dokumenta. Zbog svega navedenog, nadležni Konzervatorski odjel u Splitu izradio je novi prijedlog rješenja o zaštiti kulturnoga krajolika Starogradsko polje.

Na osnovi predočene dokumentacije i iznesenih činjenica Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 10. srpnja 2018., prihvatilo je prijedlog nadležnog Konzervatorskog odjela u Splitu te je utvrdilo da **kulturni krajolik Starogradsko polje** ima svojstvo kulturnoga dobra u smislu članka 7. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara unutar prostornih međa iz točke 2. ovoga Rješenja, te se, sukladno članku 12. stavku 4. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 6. izreke ovoga Rješenja).

Prostorne međe kulturnoga dobra (točka 2. izreke Rješenja), sustav mjera zaštite (točke 3. i 4. izreke Rješenja) i obveza dostave Rješenja nadležnom katastru radi zabilježbe (točka 7. izreke Rješenja) određeni su sukladno članku 12. stavcima 2. i 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Stupanjem na snagu ovoga Rješenja prestaju važiti rješenja Ministarstva kulture Uprave za zaštitu kulturne baštine, Klasa: UP/I-612-08/08-06/0545, Urbroj: 532-04-01-01/4-10-4 od 16. veljače 2010. godine kako je navedeno u točki 8. izreke ovoga Rješenja.

Sukladno članku 12. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, žalba ne odgađa izvršenje ovoga Rješenja.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ovoga Rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture u roku od 15 dana od dana primitka ovoga rješenja. Žalba se predaje ovom tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno, a može se izjaviti i u zapisnik. Na žalbu se sukladno članku 9. stavku 2. točka 29. Zakona o upravnim pritojbama („Narodne novine“ broj 115/16), ne plaća upravna pritojba.

Dostaviti:

1. Grad Stari Grad, Ured gradonačelnika, Nova riva 3, 21460 Stari Grad, UO
2. Grad Stari Grad, Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Novo riva 3, 21460 Stari Grad UO
3. Općina Jelsa, Ured općinskog načelnika, Riva b.b. 21465 Jelsa UO
4. Općina Jelsa, Oglasna ploča UO
5. Ured državne uprave u Županiji splitsko-dalmatinskoj, Uprava za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Stari Grad UO
6. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Split, Ispostava Stari Grad, Stari Grad UO
7. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
  - Konzervatorski odjel u Splitu, Porinova 2, 21 000, Split
  - Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Runjaninova 2, Zagreb
  - Pismohrana, ovdje